

Bilag

Argumentations- analyse

En argumentationsanalyse bruges til at afdække, hvordan en forfatter argumenterer for sine holdninger i en tekst. En politisk tekst har til formål at overbevise modtagerne om et bestemt budskab eller nogle bestemte holdninger, og derfor er det selvfølgelig vigtigt, at modtageren (læserne/lytterne) opfatter teksten som god politisk kommunikation. Modtageren skal lade sig overbevise af budskabet og de holdninger, der kommer frem i teksten.

Argumentation er kommunikation, hvor afsenderen i skrift eller tale fremstiller et begrundet synspunkt om et sagsforhold med den intention at vinde modtagerens tilslutning til synspunktet.

Derfor er det vigtigt, at argumenterne:

- er troværdige og ærlige.
- signalerer, at afsenderen kan sit stof.
- viser, at afsenderen har nogle idealer, der vil gavne modtageren.
- Indeholder klare og tydelige budskaber.

Hvad er saglig argumentation?

En argumentation er saglig, hvis den lever op til følgende kriterier.

- *Argumentationen skal være en argumentation, hvilket vil sige, at der skal indgå "mindst to informationer, hvoraf den ene begrunder den anden". Hvis f.eks. der fremsættes en påstand om, at "Gud er død", så er der ikke tale om en argumentation, så er det en påstand eller et postulat. Enhver god og saglig argumentation indeholder en **påstand**, et **belæg** og en **hjemmel**, uanset om det fremgår tydeligt eller ej. Påstanden er argumentationens kerne, for det er den information, som afsenderen forsøger at få modtagerens tilslutning til. Påstanden findes ved at spørge: "Hvad er det for et synspunkt, afsender vil have modtagers tilslutning til?" Belægget er den begrundelse, som afsender bruger som direkte støtte for påstanden, og det findes ved at spørge: "Hvad bygger afsender sin påstand på?". Hjemlen er en slags uddybende begrundelse, der underbygger afsenderens belæg og dermed påstanden. Hjemlen findes ved at spørge: "Hvad er det for en begrundelse, der underbygger belægget, så belægget virker som en fornuftig begrundelse for påstanden?"*

Man kan med andre ord sige at:

Hjemlen er begrundelsen for **belægget**, der er begrundelsen for **påstanden**.

Vær dog opmærksom på, at det i forhold til konkrete tekster ikke altid er så ligetil at finde påstande, belæg og hjemler.

- *Argumentationen skal være holdbar, hvilket vil sige at begrundelserne rent faktisk skal være sande eller sandsynlige.*
- *Argumentationen skal være relevant, hvilket vil sige, at den skal handle om det, der argumenteres for eller imod. Der bør være en klar logik mellem påstand og begrundelser. Hvis en person fremfører påstanden "Jeg vil ikke stemme på Anders Fogh til næste folketingsvalg, fordi han har noget "klamt" hår, så er det ikke en relevant begrundelse og dermed en ikke saglig argumentation – for hår og politik har ikke noget med hinanden at gøre.*

Vi vil ofte komme ud for, at vi kommer i tvivl eller er uenige om, hvorvidt en argumentation er holdbar og/eller relevant. Det kan enten være fordi vi ikke har den samme baggrundsviden, eller fordi vi har en forskellig baggrundsviden eller fordi vi ser forskelligt på, hvad der lyder fornuftigt/ufornuftigt.

Hvis du ikke ved, hvad påstanden i en tekst er, så kan du heller ikke gennemskue, hvad det er for et synspunkt, afsenderen vil have sin tilslutning til. Et hjælpemiddel til at finde ud af forskellen på påstand og begrundelse kan i en del tilfælde være at indsætte biordene "fordi" eller "derfor".

Kan du indlede en sætningsdel med "fordi", så er det belægget, der følger efter. Et belæg eller en hjemmel kommer ofte til udtryk via ordene "da", "for", "altså", "fordi", "i henhold til".

Argumentationskneb

Man kan i forbindelse med politiske tekster benytte sig af forskellige argumentationskneb.

Trusselsargument

"Hvis SF får magten vil pengene fosse ud af statskassen"

Mængdeargument

"Et flertal af befolkningen mener ifølge en undersøgelse..."

Lykkeargument

"Vi vil sørge for bedre forhold til de arbejdsløse"

Autoritetsargument

"De økonomiske vismænd understreger, at vi ikke har råd til at finansiere efterlønnen"

Vi-er-alle-i-samme-båd-argument

"Hvis vi sætter skatten ned, vil det være til glæde for hele befolkningen. Denne form for argumenter bliver ofte brugt til at skjule, at ens argumenter faktisk tjener bestemte interesser"

Reducto-ad-absurdum-argument

"Hvis lovforslaget om forhøjelse af skatten bliver gennemført, vil det betyde den visse død for mange danske virksomheder".

Ords konnotative betydning

Man bør desuden være opmærksom på ords konnotative betydning, dvs. hvilke holdninger og følelser, man forbinder med forskellige ord og begreber. Politiske begreber som velfærdssamfund, tryghed og sikkerhed vil ofte have et forskelligt konnotativt indhold – nogle vil opfatte begreberne positivt og andre vil forbindelse begreberne med noget negativt.

Argumentationsanalyse i praksis

1. Hvad er tekstens hovedbudskab og vigtigste belæg (begrundelser)?
2. Er der andre påstand og begrundelser, der er særligt interessante?
3. Er der nogle af de vigtigste påstande, der ikke begrundes og som derfor må antages for at være postulater, der ikke har nogen værdi i argumentationen
4. Hvilke typer af argumentationskneb, bliver der brugt i teksten.
5. Konklusion. Er tekstens argumentation saglig, dvs.: Vurderer du, at argumentationen er en argumentation, er en holdbar argumentation og er en relevant argumentation.

Dette oplæg er skrevet med udgangspunkt i:

Torben Stener Nielsen "Fold dig ud" Columbus 1996 og www.textanalyse.dk